

SEANCES DU MARDI 1er DECEMBRE 1992
VERGADERINGEN VAN DINSDAG 1 DECEMBER 1992

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

MATIN

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 513.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 513.

M. Scharff au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « les conséquences néfastes, pour la province de Luxembourg, du récent plan d'entreprise de la SNCB ».

M. de Donnée au ministre des Affaires sociales sur « la situation financière de l'Office de sécurité sociale d'outre-mer (OSSOM) et la désorganisation de son mécanisme de financement, suite au non-versement de l'intégralité de l'intervention de l'Etat depuis plusieurs années ».

M. Valkeniers au ministre des Affaires sociales sur « la discrimination résultant du fait que la perception centrale à l'hôpital n'est pas effectuée par l'établissement lui-même, mais par un organisme privé ».

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1993.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1993.

Orateurs: M. De Croo, M. le Président, p. 513.

Discussion générale. — Finances. — Orateurs: MM. Deprez, rapporteur, De Croo, Hatry, p. 514.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 524.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1992-1993
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1992-1993

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 513.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 513.

De heer Scharff tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de nefaste gevolgen, voor de provincie Luxemburg, van het recente ondernemingsplan van de NMBS ».

De heer de Donnée tot de minister van Sociale Zaken over « de financiële toestand van de Dienst voor overzeese sociale zekerheid (DOSZ) en de ontregeling van zijn financie-ringsmechanisme als gevolg van het feit dat de Staat sinds verscheidene jaren zijn bijdrage niet meer integraal stort ».

De heer Valkeniers tot de minister van Sociale Zaken over « de discriminatie die voortvloeit uit het feit dat de centrale inning in het ziekenhuis niet door het ziekenhuis zelf wordt gedaan, doch door een privé-organisatie ».

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Sprekers: de heer De Croo, de Voorzitter, blz. 513.

Algemene beraadslaging. — Financiën. — Sprekers: de heren Deprez, rapporteur, De Croo, Hatry, blz. 514.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 524.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 525.

MESSAGE:

Page 525.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 525.

1. Cour des comptes.
2. Cour d'arbitrage.

PROJETS DE LOI ET INTERPELLATION (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1993.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1993.

Interpellation jointe de M. Scharff au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « les conséquences néfastes, pour la province de Luxembourg, du récent plan d'entreprise de la SNCB ».

Discussion générale. — Finances (Reprise). — *Orateurs*: M. De Roo, Mme Cahay-André, MM. Valkeniers, Daerden, Tavernier, De Grauwe, Van Hooland, Erdman, Verreycken, Schiltz, Vancrombruggen, Cooreman, Mme Officiers-Van de Wiele, ministre du Budget, p. 526.

Services du Premier ministre. — *Orateurs*: MM. Garcia, rapporteur, Kuijpers, Van Walleghem, Mme Officiers-Van de Wiele, ministre du Budget, p. 547.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 549.

Projets de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 549.

M. Stroobant. — Proposition de résolution relative à l'approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985.

Mme Herzet. — Proposition de loi étendant aux travailleurs indépendants le bénéfice de la prime d'adoption.

M. De Meyer. — Proposition de loi réglant la navigation aérostatique.

M. Schiltz. — Proposition de révision du titre III de la Constitution par l'insertion d'un nouvel article 25ter relatif aux compétences résiduelles.

M. Van Rompuy. — Proposition de loi spéciale visant à achever la structure fédérale de l'Etat.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 525.

BOODSCHAP:

Bladzijde 525.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 525.

1. Rekenhof.
2. Arbitragehof.

ONTWERPEN VAN WET EN INTERPELLATIE (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Toegevoegde interpellatie van de heer Scharff tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de nefaste gevolgen, voor de provincie Luxemburg, van het recente ondernemingsplan van de NMBS ».

Algemene beraadslaging. — Financien (Hervatting). — *Sprekers*: de heer De Roo, mevrouw Cahay-André, de heren Valkeniers, Daerden, Tavernier, De Grauwe, Van Hooland, Erdman, Verreycken, Schiltz, Vancrombruggen, Cooreman, mevrouw Officiers-Van de Wiele, minister van Begroting, blz. 526.

Diensten van de Eerste minister. — *Sprekers*: de heren Garcia, rapporteur, Kuijpers, Van Walleghem, mevrouw Officiers-Van de Wiele, minister van Begroting, blz. 547.

ONTWERPEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 549.

Ontwerpen van wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 549.

De heer Stroobant. — Voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985.

Mevrouw Herzet. — Voorstel van wet waarbij de toekenning van de adoptiepremie wordt uitgebreid tot de zelfstandigen.

De heer De Meyer. — Voorstel van wet houdende regeling der ballonvaart.

De heer Schiltz. — Voorstel tot herziening van titel III van de Grondwet door invoeging van een artikel 25ter betreffende de residuaire bevoegdheden.

De heer Van Rompuy. — Voorstel van bijzondere wet tot voltooiing van de federale staatsstructuur.

SOIR

SOMMAIRE:

PROJETS DE LOI ET INTERPELLATION (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1993.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1993.

Interpellation jointe de M. Scharff au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et de Entreprises publiques sur « les conséquences néfastes, pour la province de Luxembourg, du récent plan d'entreprise de la SNCB ».

Discussion générale (Reprise). — Affaires étrangères. —
Orateurs: MM. De Backer, Benker, Buelens, p. 551.

Coopération au Développement. — *Orateurs*: Mme Verhoeven, rapporteur, MM. Cuyvers, Diegenant, Kuijpers, M. Derijcke, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, p. 554.

AVOND

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERPEN VAN WET EN INTERPELLATIE (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Toegevoegde interpellatie van de heer Scharff tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de nefaste gevolgen, voor de provincie Luxemburg, van het recente ondernemingsplan van de NMBS ».

Algemene beraadslaging (Hervatting). — Buitenlandse Zaken. — *Sprekers*: de heren De Backer, Benker, Buelens, blz. 551.

Ontwikkelingssamenwerking. — *Sprekers*: mevrouw Verhoeven, rapporteur, de heren Cuyvers, Diegenant, Kuijpers, de heer Derycke, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 554.

N. 18

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 heures.
De vergadering wordt geopend om 10 uur.

CONGES — VERLOF

M. Ulburghs, en mission à l'étranger, demande un congé.

Verlof vraagt: de heer Ulburghs, met opdracht in het buitenland.

— Ce congé est accordé.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. Laverge, à l'étranger; Seeuws, en mission à l'étranger, et Verreycken, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Laverge, in het buitenland; Seeuws, met opdracht in het buitenland, en Verreycken, wegens ambtsplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

INTERPELLATIONS — INTERPELLATIES

Demandes — Verzoeken

M. le Président. — Le bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes:

1. De M. Scharff au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur «les conséquences néfastes, pour la province de Luxembourg, du récent plan d'entreprise de la SNCB»;

Het bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1. Van de heer Scharff tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over «de nefaste gevolgen, voor de provincie Luxemburg, van het recente ondernemingsplan van de NMBS»;

2. De M. de Donnée au ministre des Affaires sociales sur «la situation financière de l'Office de sécurité sociale d'outre-mer (OSSOM) et la désorganisation de son mécanisme de financement, suite au non-versement de l'intégralité de l'intervention de l'Etat depuis plusieurs années»;

2. Van de heer de Donnée tot de minister van Sociale Zaken over «de financiële toestand van de Dienst voor overzeese sociale zekerheid (DOSZ) en de ontregeling van zijn financieringsmechanisme als gevolg van het feit dat de Staat sinds verscheidene jaren zijn bijdrage niet meer integraal stort»;

3. De M. Valkeniers au ministre des Affaires sociales sur «la discrimination résultant du fait que la perception centrale à l'hôpital n'est pas effectuée par l'établissement lui-même, mais par un organisme privé».

3. Van de heer Valkeniers tot de minister van Sociale Zaken over «de discriminatie die voortvloeit uit het feit dat de centrale inning in het ziekenhuis niet door het ziekenhuis zelf wordt gedaan, doch door een privé-organisatie».

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

De datum van deze interpellaties wordt later bepaald.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSMIDDELENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1993

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1993

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1993

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET GENERAL DES DEPENSES POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1993

Discussion générale

De Voorzitter. — Dames en heren, wij vatten de bespreking aan van de ontwerpen van wet betreffende de Rijksmiddelenbegroting en de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Mesdames, messieurs, nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget des Voies et Moyens et au budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1993.

Wij bespreken achtereenvolgens de verschillende secties van het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting.

Nous examinerons consécutivement les différentes sections du projet de loi contenant le budget général des Dépenses.

Het woord is aan de heer De Croo.

De heer De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat hier op mijn bank een aantal documenten ligt. Voor wij de algemene bespreking aanvatten, wil ik er mij graag van vergewissen of wij over alle verslagen beschikken.

De Voorzitter. — Mijnheer De Croo, alle verslagen werden tijdig verstuurd, behalve die welke u zopas op uw bank hebt gevonden. De secties waarop deze verslagen betrekking hebben, zullen echter pas vanaf donderdag worden besproken. Het verslag over de sectie Economische Zaken, dat op het ogenblik in de Commissie wordt besproken, zal in de loop van de dag worden rondgedeeld.

De heer De Croo. — Ik dank u voor deze toelichting, mijnheer de Voorzitter. Als ik het goed heb begrepen, zullen wij ons vandaag grosso modo beperken tot de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting.

De Voorzitter. — De fractievoorzitters hebben reeds een schema van de volgorde van de bespreking ontvangen. Het zal straks aan alle leden worden bezorgd.

Nous passons à la discussion générale des dispositions générales-crédits budgétaires et des sections dotations, finances, dette publique, services de l'Etat à gestion séparée et sections particulières.

Wij vatten de algemene beraadslaging aan over de algemene bepalingen-begrotingskredieten, en over de secties dotatiën, financiën, rijksschuld, staatsdiensten met afzonderlijk beheer en afzonderlijke secties.

Het woord is aan de heer Deprez, rapporteur, die verslag uitbrengt namens de commissie voor de Financiën.

De heer Deprez, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de bespreking in de commissie voor de Financiën heeft slechts één dag geduurd, doch was zeer interessant. Ik kan dan ook medelen dat zowel de Rijksmiddelen- als de Algemene Uitgavenbegroting werden goedgekeurd met tien stemmen tegen vier.

Alvorens de belangrijkste aan bod gekomen thema's te behandelen, wil ik er als rapporteur op wijzen dat ingevolge de gewijzigde wetgeving inzake de rijkscomptabiliteit, niet alleen de Rijksmiddelenbegroting, maar ook alle uitgavenbegrotingen vóór de aanvang van het begrotingsjaar worden besproken. Dit is een belangrijke verbetering van onze parlementaire werkzaamheden. Vroeger immers konden de begrotingsbesprekingen maanden aanslepen. Eerlijkheidshalve moet ik hierbij wel vermelden dat deze begroting toch ietwat laattijdig aan bod komt en derhalve niet kan worden goedgekeurd voor de vooropgestelde datum van 30 november. Dit deed zich twee jaren geleden ook reeds voor. Toen ging iedereen ermee akkoord dat een nipte laattijdigheid kon worden getolereerd aangezien de geest van de wet werd gerespecteerd daar de begroting nog voor de aanvang van het begrotingsjaar kon worden goedgekeurd en men dus geen beroep moest doen op voorlopige kredieten. Dit zal ook nu niet het geval zijn, zodat wij niet te zwaar moeten tillen aan de laattijdigheid.

In een tweede voorafgaandelijke beschouwing wil ik erop wijzen dat een aantal collega's in de senaatscommissie terecht heeft geklaagd over het feit dat het verslag van de kamercommissie zeer laat beschikbaar was, zodat het bijna onmogelijk was deze documenten door te nemen vóór de commissiebesprekingen. Dit zet uiteraard een rem op de efficiënte werking van het tweekamersstelsel. Ik weet wel dat de begroting in de toekomst wellicht tot de exclusieve bevoegdheid van de Kamer zal behoren en dit lijkt mij in zekere zin normaal. Nochtans zijn belangrijke ontvangsten en uitgaven van de federale Staat bestemd voor de deelstaten en in die zin is het wellicht aangewezen dat het gedeelte van de begroting dat voor de deelstaten is bestemd, ook wordt behandeld door de Senaat die precies de weerspiegeling moet zijn van de nieuwe staatsstructuur.

In het eigenlijke commissiedebat kwamen eerst de uitgangspunten waarop de begroting is gebaseerd, aan bod. Hoewel de regering in de loop van de maand oktober het oorspronkelijke ontwerp nog heeft gecorrigeerd ten belope van ongeveer 22 miljard, blijven er vragen bestaan rond de haalbaarheid van de vooropgestelde BNP-groei van 1,9 pct. in de plaats van de eerder verwachte 2,3 pct. Er wordt echter rekening gehouden met een interestvoet van 9,5 pct., hoewel deze op het ogenblik slechts 8,65 pct. bedraagt, zodat men in de huidige omstandigheden mag hopen dat de verminderde uitgaven voor interestlasten eventueel de verminderde groei van het BNP kunnen compenseren.

Een tweede gespreksthema was het volgende. Volgens de minister zal er voor het lopende jaar 1992 een bijkomend deficit zijn van 20 à 30 miljard, zodat het netto te financieren saldo niet 5,7 pct., maar 5,9 pct. zal bedragen. Met deze evolutie werd rekening gehouden in het begrotingsontwerp.

Door de sterk verslechterde economische conjunctuur twijfelen sommige leden in de commissie aan de haalbaarheid van de Maastricht-norm, niet alleen in België overigens, maar ook in andere lid-staten van Europa. In dezelfde context werd zelfs reeds de vraag gesteld wat er na het behalen van de norm van 3 pct. zal gebeuren met het batig primair saldo dat vandaag reeds 5 pct. bedraagt. Vanaf 1996, wanneer het netto te financieren saldo tot 3 pct. zal zijn gedaald, zal er een batig primair saldo van 7 pct. zijn. Volgens de minister zal dit echter geen al te groot probleem zijn. Het komt er vooral op aan een batig primair saldo van 7 pct. aan te houden om op die manier de rijksschuld verder te laten dalen en zo meer ruimte te hebben voor het beleid, vooral in verband met de vergrijzing van de bevolking.

Veel aandacht werd besteed aan de schuldbeheersing. Door betere ontleeningstechnieken zijn er reeds merkwaardige resultaten geboekt die duidelijk blijken uit de cijfers die de minister heeft verstrekt. Deze betere technieken hebben gunstige gevolgen op de rentevoeten en op de consolidering en bovendien kan men besparen op de commissielonen.

Er werd evenwel vooral gewezen op de negatieve gevolgen van de rijksschuld op de factor arbeid, in de verhouding tussen de inkomsten uit vermogen en de inkomsten uit arbeid.

Vele commissieleden beklemtoonden dat dit een scheef-trekking is en dat diegenen die over vermogen beschikken, hoe klein het ook moge zijn, door de hoge interestvoeten het meeste voordeel halen uit de rijksschuld. De actieve bevolking die haar inkomsten uit arbeid moet halen wordt daardoor benadeeld. Niemand pleitte ervoor om de marktconformiteit in verband met de rijksschuld te verlaten, maar er werd wel gevraagd dat de regering de scheef-trekking in het oog zou houden.

Een aantal commissieleden had het over de noodzaak van de betrokkenheid van de Gewesten en de Gemeenschappen bij die schuldbeheersing. Het convergentieplan geeft daarover zekerheid ten aanzien van de Europese Gemeenschap, de norm wordt vastgelegd en de toepassing ervan wordt geëvalueerd door de Hoge Raad voor financiën. Ook in het overlegcomité zouden daarover sluitende afspraken gemaakt zijn.

Een commissielid wees op het gebrek aan fiscale verantwoordelijkheid voor de Gewesten en de Gemeenschappen. Zij zijn exclusief bevoegd voor de uitgaven, maar hebben bijna geen bevoegdheid om belastingen te heffen. Hij betreurt dit, want volgens hem is dit een slechte basis voor de democratie.

Uiteraard kwamen de voorwaarden en de gevolgen van de voorgestelde ecotaks aan bod.

Inzake de desindexering van de belastingschaal vonden verschillende leden dat een verhoging van de tarieven sociaal meer verantwoord zou zijn, terwijl anderen dan weer vonden dat desindexering sociaal de meest verantwoorde maatregel is.

Hoewel de privatiseringsactie algemeen werd toegejuicht, hebben sommigen betreurd dat de opbrengsten niet worden aangewend voor de vermindering van het passief, de rijksschuld, maar worden ingeschreven als gewone ontvangsten om de gewone lopende uitgaven te dekken.

Tot slot werd er nogal wat aandacht besteed aan de werking van het ministerie van Financiën, meer bepaald aan de bezetting en de geplande hervormingsplannen van de diensten. Een aantal

commissieleden maakte problemen over de BTW-ontvangsten en de BTW-regeling na 1 januari 1993, het ogenblik waarop de interne grenzen wegvallen.

Om te besluiten wil ik er nogmaals op wijzen dat het debat in de commissie niet lang heeft geduurd, maar toch een open en vrij interessant debat was. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Croo.

De heer De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, de fractieleiders en de leden van de andere partijen zullen het ongetwijfeld met mij eens zijn dat er niet veel mogelijkheden bestaan om bij een algemene bespreking verder te kijken dan de Rijksmiddelenbegroting zelf. Terloops dank ik de rapporteur, die een samenvatting heeft gegeven van een — waarschijnlijk te korte — commissievergadering.

Bij een dergelijk debat wordt bij het begin van de besprekingen een globale visie en kritiek geuit op het beleid van de regering. Wanneer men de historische kenmerken van de parlementaire democratie in acht neemt, moet de regering aan de natie de middelen vragen om haar politiek in de komende twaalf maanden waar te maken.

In het kader van onze Grondwet en van de dialoog tussen uitvoerende en wetgevende macht, is deze vraag een jaarlijks weerkerend gegeven, omdat de regering rekenschap moet geven van de globale politiek die zij heeft gevoerd of wenst te voeren.

Naast mijn *adrem* beschouwingen en de uiteenzettingen van de andere leden van mijn fractie, zal ik bij de algemene bespreking een aantal elementen aanraken die ons op korte en op lange termijn verontrusten.

Mijnheer de Voorzitter, ik betreur het dat de Eerste minister niet aanwezig is. Mevrouw de minister, ik weet dat de Eerste minister de commissie voor Herziening van de Grondwet bijwoont, die ikzelf ook zou moeten bijwonen. Ik vermoed tenminste dat hij daar vertoeft, tenzij hij ergens de ene of andere ecotaks aan het verfijnen is op een afgelegen plaats in het groen. Met al mijn sympathie voor uw persoon, had ik toch liever gezien dat ook de Eerste minister hier aanwezig was. U zult immers met mij moeten toegeven dat deze regering door de heer Dehaene wordt belichaamd. Ik wil de toestand echter niet dramatiseren want mijn woorden zullen in elk geval her en der worden gehoord.

Ik zal kort stilstaan bij de negen maanden durende dracht van de regering-Dehaene. Ik heb in dit verband bij de regeringsverklaring mijn beschouwingen geuit en opmerkingen gemaakt, die ik nu niet hoeft te herhalen.

Toch rijst er een fundamentele vraag. Wanneer men het geheel bekijkt van wat op ons weegt en wat door veel van mijn vrienden prioritair wordt gesteld omdat het het alfa en het omega is van al de rest, vraag ik mij af wat er werd gedaan om in de complexiteit van ons staatsapparaat langzaam de openbare schuld te verminderen, een probleem dat ons allen het meest hindert.

De heer Mouton, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Ziedaar het eerst punt van mijn uiteenzetting, omdat ik aanvoel dat de cijfers niet zeggen wat zij zouden moeten zeggen. Binnenkort bedraagt de schuld 8 400 miljard. Wanneer men de lasten van de pensioenen van de openbare sector in aanmerking neemt, moet men aan dit bedrag nog 5 à 6 000 miljard toevoegen. Als men die optelling maakt, komt men aan een schuldenberg van 14 000 à 15 000 miljard Belgische frank. Nagenoeg de helft van de federale begroting, die ongeveer 1 250 miljard bedraagt, zal dus gaan naar de aflossing van de openbare schuld. Het spreekt vanzelf dat zo een verhouding het beleid erg conditioneert. De regering — maar dat zou waar zijn voor om het even welke regering — moet dus bij de eerste seconde van het jaar 1993 al vaststellen dat omzeggens de helft van de uit belastingen beschikbare middelen gehypothekeerd is door de aflossing van de openbare schuld, hoe technisch verfynd die ook mag worden beheerd. Over de geconsolideerde schuld van de pensioenlasten zal ik dan nog niet de boekhoudkundige toer opgaan.

Collega's, de jongste tijd is het niet meer zo gemakkelijk een onderscheid te zien tussen linker- en rechterzijde. Misschien heb ik daar zelf nog meer problemen mee — en nu doe ik u een confidantie — omdat ik tot de 10 pct. Belgen behoor die linkshandig zijn en wie dat niet is zou vluggere reflexen hebben. Maar goed ik stel vast dat voor de socialisten aan mijn linkerzijde een aantal begrippen plots geen taboe meer is.

Tien of vijf jaar geleden, zelfs zes maanden geleden zouden ze het woord privatisering niet in de mond hebben genomen. Reclame in de media was ook een taboe. Toen mevrouw D'Hondt in de jaren 1985-1986 — ik was toen minister van PTT — de VTM en de reclame op televisie moest verdedigen, gingen de socialisten onmiddellijk steigeren en ik kan u verzekeren dat ze op zeer hoge paarden zaten. Maar vandaag is er heel wat veranderd. *Ons'yfait*. Ineens kan het allemaal: de privatisering, de reclame, de markteconomie, weliswaar met sociale correcties, dat zou er nog aan mankeren. Met een wieroekvat in de handen voeren de socialisten een reukwerende scalpendans uit rond de katafalk waarop hun begraven illusies gespreid liggen!

Wat die privatisering, die zo boeiend is aangebracht, zal opbrengen, moeten we nog zien, want *les conseillers ne sont pas les payeurs*. De verkoop van die *bijoux de famille* zou volgens sommigen 200 à 250 miljard opleveren. We zullen het maar geloven als het zover is.

Mevrouw de minister, ik heb berekend dat de verkoop van alles wat u te gelde zou kunnen maken — en privatisering heeft niet als enig doel geld in het laatje te brengen, het moet de zaken ook beter laten functioneren voor de verbruiker — de stijging van de openbare schuld hoogstens gedurende 9 maanden, laat ons zeggen een jaar, zou afremmen. De verkoop van Belgacom, van De Post — als iemand daar nog iets voor wil geven en dan denk ik meer bepaald aan de Postcheck — van de verschillende publiekrechtelijke privé-maatschappijen — wat een contradictorische benaming — en van de zogenaamde openbare kredietinstellingen — waar de regering geen oplossing voor heeft sinds het verslag van de gouverneur van de Nationale Bank — zou de stijging van de openbare schuld dus gedurende ongeveer 12 maanden stoppen.

Als u dat onder ogen neemt dan is dat een verontrustende beschouwing. Het is zo indrukwekkend dat de regering zelfs geen andere maatregelen heeft uitgedokterd.

De heer De Roo. — Beschouwt u dat als een pleidooi om het niet te doen?

De heer De Croo. — Neen, mijnheer De Roo, ik wil alleen maar zeggen dat, zelfs indien men de maatregelen neemt die moeten worden genomen, niet alleen om financiële redenen, maar om tot een efficiënter beleid te komen, de inspanningen kolossaal zullen zijn. Zelfs indien men alles zou ten gelde maken wat in éénmaal ten gelde kan worden gemaakt — ik heb vragen bij de waarde en de mogelijkheden van de verkoop — dan betekent dat slechts één jaar soelaas. Daarom moet het voorstel niet weg worden gewuifd. Ik wil enkel de disproportie tussen het ene en het andere aantonen.

Mevrouw de minister, de regering gedraagt zich zoals sommige landen die bijna gelukkig zijn omdat zij een rapport van de IMF krijgen, waarbij hen door de Wereldbank wordt verplicht om bepaalde maatregelen te nemen. Daarvoor bestaat voor ons Maastricht. U weet dat de criteria om mee te kunnen doen werden vastgelegd. Het percentage van het deficit ten opzichte van het bruto nationaal produkt werd op Europees vlak bepaald. De regering heeft in haar regeringsverklaring gezegd dat zij van plan is het vooropgestelde criterium te halen. De proportie van onze openbare schuld ten opzichte van ons bruto nationaal produkt stijgt echter veruit boven het criterium dat in Maastricht werd vooropgesteld, want het bedraagt ongeveer 120 à 130 pct.

Ik wil hier geen boekhoudkundig verfynde balans van de cijfers naar voren brengen. Maar ofwel is de regel belangrijk en dan moet er rekening mee worden gehouden, ofwel is hij minder belangrijk en moet onze aandacht er niet te veel op worden gericht. Uw collega van Financiën zegt dat de 3 pct. wel belangrijk is maar dat de 60 pct., die meer dan het dubbele is dan het voorgestelde percentage niet hetzelfde belang heeft.

Wij hebben daaromtrent tijdens de bespreking in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van het Verdrag van Maastricht, vragen gesteld. Ofwel is de regel economisch belangrijk, ook om de sociale onderbouw van onze maatschappij te redden, ofwel is hij niet belangrijk en weet ik niet waarom hij in het Verdrag van Maastricht werd ingeschreven daar hij slechts een kleine impact zou hebben op de weg naar een gemeenschappelijke monetaire unie waarbij ten minste het grootste gedeelte van de EG-landen betrokken zijn.

Ondanks de inspanningen die wij wensen te doen is er in de begroting geen enkel valabel perspectief ingeschreven.

Ik heb het niet over de gewestvorming en het consumptiefederalisme waarin de inspanningen van de Gewesten en de Gemeenschappen grondig moeten worden herbekeken.

Wij zullen ons standpunt duidelijker bekend maken ter gelegenheid van de bespreking van de voorstellen van de regering inzake de herziening van de financierwet. U kent ons algemeen standpunt wel: indien men geen fiscale autonomie koppelt aan uitgavenautonomie staat men nergens.

Ik herinner mij niet meer wie lid was van de Kamer toen wij daar in 1988 gedurende dagen en nachten hebben bewezen dat de plannen voor de volgende tien à twaalf jaar niet haalbaar waren. Wij hebben aangetoond dat het beeld vervormd was en dat de computerprognoses, waarmee men de meerderheid had overtuigd, in grote mate broos waren. Ons standpunt wordt nu bevestigd door de herziening die de regering het Parlement zal voorleggen.

In verband met de bijdragen steek ik vandaag alleen maar een waarschuwende vinger op: een federale Staat, die enkel « de vuilnisbak » is van het schuldenbeheer is niet leefbaar zolang een aantal belangrijke opdrachten, waaronder de aflossing van de schuld en de posten die betrekking hebben op de sociale tegemoetkomingen, federaal blijven.

Mevrouw de minister, de Belgische frank is gekoppeld aan de Duitse mark. Er zijn argumenten pro en contra. Ik veronderstel dat de heer Hatry, die ter zake uiterst bekwaam is, het hier vermoedelijk wel over zal hebben.

Ik geef slechts een voorbeeld. Sabena verliest ongeveer 1 miljard door het feit dat zij alles in Belgische frank moet betalen, terwijl een groot deel van haar inkomen bestaat uit vreemde valuta. Dat wij een sterke munt hebben verheugt mij uiteraard, maar dit heeft ook neveneffecten waarvoor een land met een uitvoer zoals die van België aandacht moet hebben.

In de begroting zijn de vermindering en de beheersingstechniek van de openbare schuld bijna onbestaande. Ik geef toe dat het moeilijk is, maar dit is sociaal moordend. Van het, meer structureel dan conjunctureel, aanbrengen van de « zandzakjes » tegen de economische crisis, waarin wij reeds « volvoets » — als ik een nieuw woord mag gebruiken — vertoeven, is er in de begroting zelfs geen spoor te vinden.

Er zijn 5 000 faillissementen alleen al dit jaar. Vele sectoren zijn in moeilijkheden. De meest opvallende zijn de scheepswerken, waarbij ik verwijs naar Boel, en de staalsector. Maar ik wil ook uw aandacht vestigen op werkgelegenheidsrijke sectoren zoals de confectie- en de textielsector, die wat de tewerkstelling betreft in grote mate dreigen te worden weggevaagd.

Men zegt mij dat de uurloonkosten in de lage loonlanden 7 à 8 frank bedragen. Ik oordeel niet, maar stel alleen maar vast dat de uurloonkosten in de confectiesector in ons land 500 à 600 frank bedragen. Ik geef de cijfers uiteraard onder voorbehoud van de bronnen waarover ik beschik.

Men beweert ook dat de illegalen, die door sommigen in welke omstandigheden dan ook onder de vleugels zijn genomen, aan « zwartwerktechnologie » doen in die sector. Deze verstoring komt nog bovenop de concurrentie van lage loonlanden in Europa en elders.

Het helpt niet te zeggen dat men de arbeidsinspectie volop zal inschakelen. Men moet ook naar de oorzaken zoeken. Een aantal takken van de nijverheid kunnen op een andere wijze niet overleven in ons land. Dat weet u ook, mevrouw de minister. U weet toch ook dat er een aantal bedrijven werken in ons land met

Engelse werknemers volgens het Engelse regime en dat de lasten voor lonen en sociale zekerheid hierdoor 33 pct. minder zijn voor die bedrijven.

Dit zal niet beter worden wanneer na 1 januari 1993 de grenzen zullen open staan, ook niet wanneer er in EG-verband gewerkt wordt aan een gelijkschakeling van de sociale wetgeving. Dege- nen die nog de tijd hebben om af en toe eens te praten met personen die de produkten die in ons land worden geproduceerd of verwerkt, aan de man moeten brengen, weten dat er zich op het ogenblik een inkrimping van de consumptie voordoet. Dit voelt men na de problemen in de staal- en textielsector, thans ook in de toch fleurigere bouwsector. De bouw is zoals een grote tanker, mijnheer De Roo. De start treedt op met vertraging en ook de vertraging treedt op met vertraging. Ook in de bouwsector signaleert men nu dat de elementen die wijzen op een economische inzinking, duidelijk worden.

Mevrouw de minister, de regering heeft de begroting voor 1992 aangepast. Zij heeft zelfs een herberekening gemaakt van het begrotingsontwerp voor 1993. Ik wil op dit laatste niet al te diep ingaan. De regering heeft het recht zich te vergissen. Ik zegde reeds eerder in mijn jezuïetenlatijn *digitus oculusque ad eundem*. In het Frans zegt men: *le doigt dans l'œil jusqu'au coude*. De regering maakt van dat recht de jongste maanden nogal fors gebruik. Misschien wist de regering inderdaad begin augustus niet wat zij begin september wel wist. Het kan zijn dat de regering onvolledig voorlicht was bij het opmaken van het eerste begrotingsontwerp, dat roemrijk aan de pers, maar niet aan het Parlement werd voorgesteld.

Maar men kan toch vragen stellen over de kennis van zaken van de regering, wanneer de prognoses vier weken later totaal bleken te verschillen van de evaluatie van de toestand door de regering begin augustus. Misschien was de regering wel op de hoogte en heeft zij de toestand verdoezeld en verzweigen voor de bevolking. Dat kan ik echter niet geloven. Ik geef u wat dat betreft, het voordeel van de twijfel, mevrouw de minister.

De zekeringen van de conjunctuur springen één voor één. Met dit aspect werd door de regering geen rekening gehouden. Het spijt mij dit te moeten zeggen aan de lieve dame die vandaag de regeringsbanken « bevrouwt », maar tijdens deze dracht van negen maanden heeft de regering ongeveer zestig maatregelen genomen die allemaal lastenverhogend waren.

De heer Didden. — Heeft u soms een beter alternatief?

De heer De Croo. — Ik zal het geduld van de Senaat niet op de proef stellen door die zestig maatregelen op te sommen. Ik zal mij beperken tot twintig ervan, die mijns inziens bedenkelijk zijn. Aangezien alle maatregelen van een even bedenkelijk allooi zijn, vraag ik u geen aandacht te besteden aan de rangorde in mijn opsomming. Ik zal mij beperken tot een kurkdroke opsomming van twintig van de zestig maatregelen.

1. De herziening van de BTW-tarieven had tot gevolg dat de zwaarste lasten op de zwakste schouders werden gelegd. Talloze analyses hebben dit aangetoond.

2. De accijnsverhoging op diesel veroorzaakte een verhoging van de prijs aan de pomp.

3. De invoering van de nieuwe belasting op de inverterstelling moest de verlaging van sommige BTW-tarieven in Europees verband compenseren en was dus een vestzakbroekzakoperatie.

4. In deze tijd van verhoogde mobiliteit en vernieuwde technologie inzake openbaar vervoer heeft men de aftrekbaarheid van de reiskosten van het woon-werkverkeer beperkt tot een forfaitair bedrag van 6 frank per kilometer.

5. De aanslagvoet op de stopzettingsmeerwaarden werd verhoogd van 16,5 tot 33 pct.

De heer Didden. — Niet in alle omstandigheden, mijnheer De Croo.

De heer De Croo. — Mijnheer Didden, ik beperk mij tot het essentiële, anders moet ik een lange en gedetailleerde evaluatie maken.

6. De verlaging van het tarief van de vennootschapsbelasting tot 38 pct. werd uitgesteld.

7. De accijnzen op loodvrije benzine, waarvan de consumptie om ecologische redenen aantrekkelijk werd gemaakt, worden opnieuw verhoogd. Daardoor steeg de prijs aan de pomp met 2,03 frank.

8. De indexerings van de belastingschalen in de personenbelasting werd opgeschort.

9. De belasting op de kapitalen waarvoor de premies werden afgetrokken, premies voor sommige vormen van langetermijnsparen, zoals bijvoorbeeld de levensverzekeringen, zal voortaan geschieden tegen het zogenaamde verbeterde gemiddelde tarief.

10. De toepassing van de verlaagde tarieven van de vennootschapsbelasting werd verstrengd.

11. Eens te meer werden de lasten voor de coördinatiecentra verzwakt en werd een nieuwe jaarlijkse taks ingevoerd. Met het oog op de rechtszekerheid moet ik die maatregel betreuren.

12. De forfaitaire belasting voor de elektriciteitsproducenten werd verhoogd.

13. De persoonlijke sociale bijdrage steeg met 1 pct.

14. De premies van de omnium-verzekeringen werden met 10 pct. opgetrokken.

15. Er werd een éénmalige solidariteitsbijdrage van 7 000 frank ingevoerd ten laste van de vennootschappen.

16. Het tussenplafond en het absoluut plafond voor het betalen van sociale bijdragen werden verhoogd.

17 en 18. Voor de onbezoldigde mandaten moeten voortaan in alle gevallen sociale bijdragen worden betaald en sommige bijdrage-voeten werden aanzienlijk verhoogd. Ik verwijs hier naar de standpunten van collega Cooreman.

19. Werkgevers die onvrijwillig deeltijdse werknemers tewerkstellen moeten een bijdrage betalen van 3 000 frank per trimester en per dito werknemer.

20. De Maribel-operatie, waarvan de volledige afschaffing op ernstige kritieken stuitte, werd toch gedeeltelijk ongedaan gemaakt.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik heb slechts twintig van de zestig maatregelen die deze regeringsdracht heeft gebaard, aangehaald om u te laten aanvoelen dat er een kortzichtige politiek wordt gevoerd. Met deze technieken wordt er geen beleid gevoerd op lange termijn; deze maatregelen geven geen antwoord op de conjuncturele problemen, noch op de structurele problemen van de crisis waarin we ons bevinden.

De burger, wie hij ook zij, betaalt te veel. De rechtstreekse en onrechtstreekse lasten in ons land zijn van de hoogste die in Europa gekend zijn. De overheid boort daarvoor stelselmatig drie bronnen aan. Je rappellerai ici, monsieur Hatry, vos propos émis, à bon escient, lors d'un débat en commission, propos qui ont particulièrement retenu mon attention: «Nous avons simultanément une structure de pays du sud en matière de dépenses publiques et de pays du nord en matière de recettes publiques; nous combinons les inconvénients des uns et des autres.»

In de Europese Gemeenschap en zelfs in de groep van landen die de vrije markteconomie aankleven — ik denk hierbij onder meer aan de vergelijking met een land als Zweden — dragen de Belgen de hoogste lasten en betalen de meeste belasting. Dat is dus een eerste bron van bijdrage van de burger.

Een tweede bron komt heel wat minder ter sprake, hoewel zij voor de kleine en grote verbruiker eveneens een vorm van lastenverhoging is, met name de hoge prijs die wij in dit land betalen voor de gebrekkige dienstverlening van openbare en para-openbare besturen op het vlak van de telecommunicatie, de post enzovoort.

De druk van deze lastenfactor kan moeilijk precies worden ingeschat, omdat hij afhangt van het consumptiepatroon van de burger, maar zeker is dat de dienstverlening van onze openbare of para-openbare besturen niet beantwoordt aan de verwachtingen en bovendien veel te duur is.

Ten derde is er de «Belgo-Belgische» schuldenlast. Bij het ongeluk van een aanzienlijke openbare schuld, hebben wij toch nog het geluk dat slechts ongeveer 12 pct. van die schuld buitenlandse is.

Mevrouw Officiers-Van de Wiele, minister van Begroting. — Dat is ondertussen reeds 25 pct., mijnheer De Croo.

De heer De Croo. — U berekent dat dan waarschijnlijk op basis van een totale schuld van 8 500 miljard, mevrouw de minister. Hoe dan ook, in vergelijking met onze reserve aan edele metalen hebben wij tegenover het buitenland slechts een niet-gedekte schuld van 1 200 miljard. Dit cijfer kan door de recente verkoop van een deel van de gerevalueerde goudmassa nog enigszins worden beïnvloed.

Grosso modo is onze openbare schuld alleszins een binnenlandse schuld. Voor de burger is het belangrijk dat dit inflatoir werkt en de Belgische frank erodeert. Het is voor hem ook een teken dat de Staat er niet in slaagt om zijn uitgaven onder controle te krijgen. Her en der hoor ik — mijns inziens gevaarlijke — ideeën formuleren alsof men zich op de een of andere manier van die schuld zou kunnen ontdoen. Verschillende technieken werden voorgesteld, onder meer door leden van de CVP-fractie. Zo heb ik met aandacht het voorstel van de heer Cooreman gelezen. In deze erg gevoelige problematiek is de grootst mogelijke omzichtigheid echter geboden.

Zoals de Franse bankier en uitvinder van het papiergeld steeds voorhield, vormen schuld en geld immers de onmiddellijke verklanking van het vertrouwen in de economie en van de hoop op beterschap. Als men tegen een ladder loopt die tegen een muur staat, dan valt die ladder om met alles wat erop staat. Indien wij in België, waar bijna iedereen schuldenaar en schuldeiser is, zouden raken aan het vertrouwen, weet ik werkelijk niet waar wij zouden uitkomen. Ik ben geen expert in prognoses ter zake, maar ik hui- ver toch wanneer ik zie hoe men in sommige kringen irrealisme aan naïviteit paart en met een naïve generositeit meent dat aan die schuldenlast kan worden gesleuteld met een interest-moratorium, een afbetalingsmoratorium of andere technieken. Dit alles wijst er wel op dat de schuldenlast een derde bron is van lastenverhoging voor de burger.

De banken en de grote financiële instellingen hebben in deze kwestie niet altijd een even glorieuze rol gespeeld. Het is soms gemakkelijk om een drijfriet te zijn tussen het sparen van de ene en het verbruiken van de andere en om als AAA-rated debiteur een instelling te hebben waarvan men zeker is dat zij zal terugbetalen en *au passage* zijn commissie te innen. Het is inderdaad heel wat moeilijker en riskanter voor investeringen, privé-initiatieven of eventueel verrijkende opkrikkende technieken leningen toe te staan en mede het risico te dragen.

Ik zeg terloops *cum grano salis*: indien men aan de banken opeens een groot deel van de openbare schuld zou terugbetalen, weet ik niet wat zij hiermee zouden doen. Zij verkiezen inderdaad een debiteur die niet om een uitgave meer verlegen is en om de drie maanden de hand uitsteekt voor een openbare lening waarop commissielonen kunnen worden geïnd, dan duizend en één kleine risicodragende investeringen die voor de kaders van deze instelling en voor hun aandeelhouders uitdagender zijn.

De heer Didden. — Mijnheer de Croo, ik heb de indruk dat hier een achterhaald debat wordt gevoerd. De commissielonen zijn immers grotendeels afgeschaft. De *rating* van de openbare schuld in binnenland en in buitenland is maximaal groot. Wij hebben vorige week via de pers kunnen vernemen dat de Belgische staat en Belgacom inderdaad AAA-rated zijn. Uw partijgenoot, de heer De Grauwe, heeft een voorstel ingediend waardoor de *rating* ver-

valt in een minder positieve zin door de splitsing van de schuld over de deelstaten. Het is bijgevolg niet aan u om dit debat te voeren.

De heer De Croo. — Mijnheer Didden, wanneer u de 8 500 miljard die wij met *revolving* en andere technieken hebben ontleend zou bekijken en het geheel van commissielonen die hierop worden betaald, zult u begrijpen dat de grote kredietinstellingen geneigd zijn om de Staat als schuldenaar te verkiezen boven initiatiefnemers van kleine risicohoudende investeringen.

Mijnheer de Voorzitter, wat gebeurt er intussen?

Het debat dat vandaag wordt gevoerd is *ad pompam et ad ostentationem*. Aan de begroting zal immers geen komma worden veranderd. Ik bedoel hiermee niet dat de Senaat dit debat later niet meer zal voeren. Dit debat is slechts een soort ritueel dat men helaas moet ondergaan en dat enkele dagen in beslag zal nemen, omdat wij in de eerste plaats voor onszelf en wellicht ook voor de buitenwereld aan politieke zelfbevrediging willen doen.

De heer Lenssens. — U moet het Sint-Michielsakkoord goedkeuren, dan zijn alle problemen van de baan.

De heer De Croo. — Ik dank u voor deze opmerking, ik had ze verwacht.

Wat doet de regering nu op het ogenblik? Mevrouw de minister, ik spreek niet over u want *vous devez amuser la galerie et vous le faites avec talent. Je vous donne donc tout le crédit que vous méritez*. Ik wil u op gelijke voet behandelen als uw mannelijke collega, die ik misschien nog harder zou aanpakken.

Mevrouw Officiers-Van de Wiele, minister van Begroting. — U moet mij niet ontzien, mijnheer De Croo.

De heer De Croo. — De regering gaat met Ecolo praten en probeert een twee-derde meerderheid te vinden. Misschien gelooft zij er zelf wel in — des te beter — maar de heer Dehaene kennende weet ik niet goed waarin hij werkelijk gelooft. De regering koestert de illusie dat zodra deze fase voorbij is, ook het vagevuur voorbij is en dat wij gespaard zullen blijven van deze vervelende, hinderlijke communautaire spanningen. Dan zullen de mouwen worden opgerold en zal men eens zien. Dan zullen de economie en de openbare schuld worden aangepakt. Dan zullen de belangen van de burger worden verdedigd. Zodra het Sint-Michielsakkoord is goedgekeurd, begint het eigenlijke werk. *On va voir ce qu'on va voir*. Dat moet waarschijnlijk in de gedachten van de regering hebben gespeeld, maar zij moest *la queue entre les jambes* op een paar van haar voorstellen terugkomen. (De Eerste minister komt even de zaal binnen en gaat meteen weer weg.)

Ecce homo (Gelach.) De Premier kwam binnen, haalde zijn neus op toen hij de Senaat zag en ging weer buiten.

De heer Lenssens. — Hij zag vooral de spreker.

De heer De Croo. — Dan zou hij toch een minimum aan collegialiteit enerzijds en respect voor de oppositie anderzijds kunnen tonen. U weet echter hoe groot de parlementaire gevoeligheden van de Premier zijn, hoe geboeid hij is door deze techniek van lange debatten en hoe zeer hij overtuigd is van het belang daarvan. Schouderophalend is hij weggegaan, nadat hij gezien had dat mevrouw de minister aanwezig was. Ik stel dus vast dat de Premier niet aanwezig is, hoewel hij blijkbaar wel beschikbaar is. Hij is minister geworden zonder dat hij parlamentslid was. Daarna is hij senator geworden en minister gebleven en nu is hij Premier en is hij blijkbaar vergeten dat hij ooit parlamentslid is geweest.

Wat heeft de regering nu gedaan? In de Kamer, waarover wij slechts zijdelings zijn ingelicht, heeft zij naar « kapstokken », de leden van de meerderheid, uitgenodigd — ik vermoed bij lot-trekking — om de voorstellen tot herziening van de Grondwet te ondertekenen. Ik heb het schouwspel ook in de commissie voor de Herziening van de Grondwet gevolgd en het was zeer plezierig. Daar was de Premier wel zeer gemotiveerd en bleef hij zitten. Hij kwam aandraven met teksten die door de kabinetten of de administratie zijn gemaakt. Hij koos de mensen uit die de teksten mochten ondertekenen. Eén voor Van Rompuy, één voor Erd-

man, misschien één voor De Roo, hoewel ik niet zeker ben dat u hierbij betrokken was, mijnheer De Roo. Ik merkte dat deze collega's zo een groot vertrouwen hadden in de voorstellen dat zij op het laatste blad tekenden en zich niet de moeite getroostten het document te lezen. De inkt van hun handtekening was trouwens amper droog of het document werd al weggenomen. Laten we echter maar aannemen dat zij de voorstellen met grote aandacht hebben bestudeerd. Zij zullen dus mee de tweede meerderheid vormen, maar we moeten natuurlijk nog afwachten wat de groenen zullen doen.

De regering wilde dus een « legislatuurverzekering » aangaan. Mevrouw de minister, u zal mij zeggen dat dit nu voorbijgestreefd is. Daarom sprak ik daarstraks dan ook over *la queue entre les jambes*. De regering wilde een legislatuurparlement tot stand brengen en een legislatuurregering uitdokteren voor de bevoegdheden die nog overblijven. Ik heb dit met mijn eigen ogen gelezen in de voorstellen tot herziening van de artikelen 71 en 75 ingediend in de Kamer.

Wanneer het bedacht en gewild is, kan ik begrijpen dat men die houding verdedigt. Het document was echter nauwelijks door de regering gesuggereerd, door een paar « brave kamerleden » ondertekend en amper ingediend of in de senaatscommissie wordt gezegd dat het zal worden geamendeerd, ook door medeondertekenaars van het Sint-Michielsakkoord. Ofwel wist men niet dat was afgesproken het akkoord niet te wijzigen, wat wijst op povere informatie, ofwel wist men dat het misschien toch zou lukken, wat getuigt van een politiek cynisme dat ik hier wens aan te klagen. Eigenlijk diende de regering een document in dat aanstonds in voege zal treden, om zichzelf te stabiliseren, in alle politieke omstandigheden. Het is geen gerucht uit een of ander geheim *conciliabule*, de teksten waren er.

Ook de heer Lenssens heeft deze *méthode Coué* als een « politieke griep » voelen aankomen. Nadien zullen de universiteits-professoren in staatsrecht spitsvondig kunnen verklaren hoe een aluminiumvlekje in een melkfles de grootste herziening van de Grondwet sedert 1830 heeft mogelijk gemaakt. In de commissie heb ik gezegd: hadden de groenen gevraagd alle verkeerslichtenpalen groen te verven, dan was het ook gebeurd. De groenen zijn nog te braaf geweest, zij hadden nog andere dingen kunnen vragen om hun gedrag te verantwoorden in de openbare opinie.

De heer Tavernier. — Mijnheer De Croo, u vergeet wel dat er ook een aantal andere bijkomende voorwaarden waren die wel degelijk te maken hadden met de werking van de instellingen en met het streven naar een betere democratie. Ik hoop dat uw partij, sedert ze denkt vernieuwd te zijn, die voorstellen ook zal steunen.

De heer De Croo. — Er zijn een aantal punten, onder meer de scheiding tussen het ministerambt en het parlementair mandaat en de beperking van het aantal regeringsleden, die wij zullen steunen. Hoewel ik mij afvraag of het de beste techniek is dit laatste in te schrijven in de Grondwet. Dat debat wil ik echter nu niet voeren.

Mijnheer Tavernier, indien morgen een van uw ecolobroeders of -zusters in een politieke « niesbui » nog aan iets wil schaven, dan is het gedaan met de grootste grondwetsherziening sinds 1830.

De heer Arts, rapporteur van de commissie voor de Herziening van de Grondwet, die zeker een goed verslag zal maken, zegt met de *sérieux* die hij zich van tijd tot tijd aanmeet, dat het allemaal erg fundamenteel is, de hervorming van de Senaat, het afschaffen van allerlei zaken, de residuele bevoegdheden en de financiering. De meerderheidspartijen krijgen echter politiek kippevel als ze bedenken dat de groenen, terecht of ten onrechte, op basis van hun filosofie, opnieuw eisen zouden stellen, want door een zuchtje koude wind zou het venster van de « cocoonkamer » waar alles wordt bekooktoofd, kunnen openwaaien.

In een echt debat over de ecotaks kunnen wij langdurig discussiëren over de merites en de mogelijkheden ervan. Wij hebben daarover trouwens een dossier in voorbereiding.

Mijnheer Tavernier, u bent een charmante collega en ik waardeer uw talenten en zelfs uw naïveteit als nieuwkomer. Zelf heb ik hier al veel beleefd, maar ik heb nog nooit zo'n kochandel meege-

maakt na een kwarteeuw als parlementslid en na gedurende tien jaar lid te zijn geweest van de regering. Ik heb hier kalveren zien rondlopen, maar ik heb nog nooit zo'n koehandel meegemaakt.

De heer Tavernier. — Het debat over de ecotaks zullen we te gelegener tijd wel houden.

Ik begrijp uw bezorgdheid, mijnheer De Croo, want u hebt zich door de nieuwkomers — letterlijk en figuurlijk de groentjes — voor een deel buiten spel laten zetten. U had andere doelstellingen met betrekking tot de staatshervorming en u moet nu tot uw spijt vaststellen dat uw spelletje van de eerste helft van het jaar is mislukt of dreigt te mislukken. Ik begrijp dat u dit jammer vindt, maar het zijn nu eenmaal de feiten.

De heer De Croo. — De dag dat men mij bedroefd zal zien, moet nog komen. Ik hoop de dag dat ik over iets wat ik deed spijt zal hebben nooit te moeten meemaken.

Vergeef het mij, maar ook ik ben een jezuïtenkind gebleven.

M. le Président. — Vous avez très largement dépassé votre temps de parole, monsieur De Croo.

M. De Croo. — Mon intervention touche à sa fin, monsieur le Président.

Wat was in feite de *redémarrage* van de regering? Eerst was er de Delcroix-reactie op de begroting, daarna de Officiers-reactie. *Chassez le naturel, madame, il revient au galop*. Vervolgens waren er de dieptepunten toen men in een bepaald weekend geen frank meer verwerdte — me naar de wet refererend — op het lot van de regering. Naar aanleiding van de opiniepeilingen, met vooruitgang voor de liberalen, en nu voor de VLD, is paniek ontstaan. Daarom heeft de regering willens nillens door de zure appel gebeten. Deze hervorming, het monstertje genoemd door een senator die het beter moet weten dan ik, zal de regering er door drukken, cynisch genoeg wegens onze stijgende aantrekkingskracht. Daarna zal het volgens de heer Lenssens *le grand soir* zijn, feest, want de kogel is door de kerk, de kurk is van de fles... Gebruik maar andere uitdrukkingen.

Daarmee houdt de regering zich bezig. Al het overige is een schijnvertoning, al dat vergaderen, discussiëren en stemmen in het Parlement. De realiteit ligt buiten ons bereik en buiten het bereik van de burger.

De groenen zouden het publiek de volle openheid brengen. Ik heb nog nooit zoveel geslotenheid en zoveel geheimzinnigheid gezien als nu. Ook ik weet niet waar de sub-werkgroepen vergaderen en wie eraan deelneemt. Het doel heiligt de middelen! Ik betreur het dat zulke grondige hervormingen door Kamer en Senaat worden gejaagd in zo'n nog nooit meegemaakte «wantrouwentchnologie».

Een deel van het ontwerp wordt hier ingediend, een deel ergens anders. En dit voor de Grondwet! Ik heb al vele wetten met een bijzondere meerderheid weten te wijzigen, collega Lenssens, maar ik heb nog nooit meegemaakt wat er vandaag gebeurt. Deze «wantrouwentchnologie» siert de regering niet. *On se tient par la barbiche* en hierbij denk ik aan collega Valkeniers. Men houdt elkaars baard angstvallig vast, want: samen uit, samen thuis.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit nu. Ik wist echt niet dat men mij een spreektijd van twintig minuten had opgelegd. Uw medewerkers moeten toch weten dat ik mij op twintig minuten moeilijk genuanceerd kan uitdrukken.

De heer Valkeniers. — Wij zijn hier niet in de Kamer.

De heer De Croo. — Met deze opmerking, collega Valkeniers, schijnt u al, stil lijdend, uw gevoelens over de inkrimping van de Senaat te uiten.

Mevrouw de minister, ik heb maar twintig van uw zestig maatregelen aangehaald. Collega's van mij zullen op andere hoofdstukken ingaan. Uit deze maatregelen blijkt echter geen enkele toekomst gerichte visie.

De regeringspartijen zijn met de vorige verkiezingen afgestraft. Het is nu eenmaal zo dat partijen kunnen winnen of verliezen, maar sommige regeringspartijen zijn al lang aan het verliezen. Ik had toch gedacht dat Premier Dehaene het anders zou hebben gedaan. Ik heb hem ongeveer zeven jaar meegemaakt in de regering. Ik dacht echt dat hij de problemen met de bruutheid — en dit bedoel ik niet pejoratief — en de hoekigheid die hij tentoon spreidt, *à bras le corps* zou hebben genomen.

Bij het aantreden van de regering waren velen in de politieke wereld ongerust. Vierendertig jaar geleden hadden de christen-democraten nog 106 zetels, nu nog ongeveer de helft. Dit is natuurlijk geen bewijs van populaire steun! Ook de socialisten hebben problemen. Ik verwittig u, collega's wanneer er één domineestentje valt, valt het hele spel omver.

De heer De Roo. — In de negentiende eeuw hadden de liberalen de absolute meerderheid.

De heer De Croo. — Dat weet ik, collega De Roo. De laatste liberale Premier leidde de regering juist voor de Tweede Wereldoorlog. Ik ken de geschiedenis. Sommigen die het VSO hebben moeten ondergaan, maar dat is hier nog niet het geval, schijnen dit vergeten te zijn.

Ik dacht dat het met Premier Dehaene anders zou zijn. Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Ik dacht dat de oppositie te maken zou krijgen met een regeringsleider die de problemen met het oog op de toekomst zou aanpakken. Gelukkig voor de oppositie is elke verschijning van de Premier in de media een onmisbare steun voor ons. Telkens wanneer Premier Dehaene op de televisie verschijnt, doen wij er electoraal voordeel mee, wat wij naar waarde weten te schatten en waarvoor wij hem te gepasten tijde onze dankbaarheid zullen betonen. Er is immers helaas niets veranderd.

Ik ga hier niet het liedje zingen van 24 november. Daarover is al zoveel geschreven en gezongen. Ik vind dat men onder de mensen moet zijn en er werken.

Mijnheer Lenssens, ook u behoort tot de collectie van parlementsliden die populair zijn. U weet dus ook dat die dwaasheden over volksgedaardheid worden rondgestuurd vanuit cenakels waar men er niet in slaagt zich door het volk te laten kiezen.

De heer Didden. — Populair zijn is dus belangrijker dan de gepaste maatregelen nemen?

De heer De Croo. — Neen, maar in een democratie is het niet slecht de vertegenwoordiger te zijn van veel mensen.

De heer Didden. — Mijnheer De Croo, ik meen dat het in een parlementaire democratie essentieel is, dat op het gepaste ogenblik de gepaste maatregelen worden genomen. Daarmede is de regering bezig.

De heer De Croo. — Dan kan men een college van technici aanduiden dat zich ermee tevreden kan stellen met de referendatechnologie te weten wat de bevolking denkt en dat dan met een *big-brother*-techniek uitvoert wat goed is voor die bevolking.

Dat de christen-democratie van 106 verkozenen na 34 jaar terugvalt op minder dan de helft en dan nog *nolens volens* regeringsverantwoordelijkheid uitoefent en de bevolking allerlei compromissen oplegt, is geen toonbeeld van een echte parlementaire democratie. Ik heb er niets tegen dat de CVP het de volgende keer beter zou doen. Dat is haar heilig recht, maar ik weet echter niet of het zal lukken. De opiniepeilingen wijzen niet in die richting.

De heer Lenssens. — Mijnheer De Croo, u is al lang voorstander van een regering zonder christen-democraten. De heer Verhofstadt heeft vorig jaar de kans gekregen en getracht een regering zonder christen-democraten te vormen, maar is daar niet in geslaagd. U moet ons nu niet komen verwijten dat wij toen onze verantwoordelijkheid hebben genomen.

De heer De Croo. — Ik zal u zeggen waarvan ik voorstander ben. Wanneer de VLD, in duidelijke afspraak met hun kiezers, voldoende overeenstemming bereiken over met voor hen haal-

bare thema's met gelijk welke andere partij of partijen, zal de VLD met die partij of partijen op weg gaan. In een coalitie moet men echter wel ruimte laten voor de coalitiepartner.

De heer Moens. — Zo min mogelijk!

De heer Valkeniers. — Zo min mogelijk! Proficiat.

De heer Moens. — Ja, mijnheer Valkeniers. Wij gaan daar straks nog een woordje over zeggen.

M. De Croo. — Le Sénat connaît quelque agitation avant le déjeuner. C'est un plaisir pour les oreilles. (*Sourires.*)

Wanneer de VLD, zelfs samen met hun collega's aan Brusselse en Franstalige zijde, na de verkiezingen een leidende positie verkrijgen, dan meen ik dat er geen *a priori* kan zijn over de vraag met wie zij hun beleid zullen voeren. Wat wij wensen is het voorrecht te krijgen om zelf partners uit te nodigen om ons programma te realiseren in plaats van verkozen te worden door anderen, wat misschien het geval is geweest bij het formateurschap van de heer Verhofstadt. De geschiedenis zal dat uitwijzen. Mijn partij zal niet de volstrekte meerderheid behalen, dat weet ik ook wel. Zij mag alle successen van de wereld behalen, dan nog zal zij met andere partijen moeten samenwerken.

De heer Lenssens. — U moet niet euforisch worden.

De heer De Croo. — Neen, ik word niet euforisch. U zult mij geen dingen doen zeggen die ik later moet inslikken of waarvan ik met rode kaken moet bekennen dat ik ze heb gezegd.

Met iemand als Premier Dehaene, die in een aangelegenheid als deze een nu-of-nooit-technologie zou hebben toegepast, zouden wij zeker geen coalitie hebben kunnen vormen.

Mijn vrees dat hij ons de das zou omdoen door kordaat en open te regeren is al maanden geleden weggedeemd. Ik heb geen electorale schrik meer, omdat deze regering — al kan zij misschien niet anders — geen visie op de toekomst heeft.

Wat doet de regering fundamenteel voor het probleem van de vergrijzing, voor de sociale zekerheid? Over de omslagprocedure toegepast door minister Moureaux zal ik het maar niet hebben. Wat doet de regering voor dagelijkse problemen als de mobiliteit, ook na de herstructurering van het land waardoor de zaken er niet gemakkelijker op geworden zijn? Misschien ware het goed een gewestoverschrijdende koninklijke commissaris voor de mobiliteit aan te stellen! Wat doet de regering fundamenteel voor de veiligheid? Het enige wat ze doet is, een paar militairen naar de gemeenten sturen, nu minister Delcroix er toch vijfduizend te veel heeft. Ik verklaar u geen geheimen als ik zeg dat het overigens drie à vier maanden heeft geduurd om tien militairen naar de diensten van minister Tobback te sturen om er 35 000 dossiers in verband met vreemdelingen te klasseren. « Charlier aidant » stelt de regering vast dat ze vijfduizend militairen op overschot heeft. Enkelen daarvan kunnen dus gerust hier en daar worden gedropt. Mij goed, maar eigenlijk moet ik betreuren dat het zo gebeurt.

Deze regering heeft geen fundamentele oplossing voor de problemen van veiligheid en/of van het leefmilieu, de ecotaks niet te na gesproken, maar wat houdt die in feite in? Deze regering maakt geen fundamentele keuzen voor de toekomst.

Wij zitten allemaal in dezelfde boot en we roeien met de roeispanten die we vinden. Oudere collega's weten dat onze handen wel eens « verveerd » zijn van het tegen de stroom oproeien. Wat mij echter echt bezorgd maakt is de vraag welk maatschappijmodel wij de jongere generatie te bieden hebben.

De heer Didden. — Het VLD-model is een yuppie-model, mijnheer De Croo.

De heer De Croo. — De yuppies trekken mij niet aan, mijnheer Didden, maar ik denk dat u net zoals ik, uw bril van vooroordelen eens moet afzetten.

Ik meen dat we individueel allemaal wel oog hebben voor de problemen die op ons afkomen. De schok van het toekomstgebeuren kunnen we wel voelen op het netvlies van onze ervaring, maar ergens zijn we zo verblind dat we in het duister blijven tasten.

De heer Lenssens. — Mijnheer De Croo, het moet volgens mij mogelijk zijn over de partijgrenzen heen een debat aan te gaan over de manier waarop wij onze toekomstige samenleving moeten uitbouwen. U hebt mij vandaag echter erg ontgoocheld. U hebt geen liberaal alternatief voorgesteld, hoe spiritueel en wel-sprekend u ook was, u hebt alleen alles afgebroken.

De heer Moens. — Zeer juist.

De heer De Croo. — Mijnheer Lenssens, ik wil hier niet nog een uur van uw tijd in beslag nemen. Een aantal collega's van mij zullen hier later nog voorstellen formuleren waarop u dan kunt ingaan.

De heer Moens. — Beeldspraak en metaforen, dat is alles wat wij vandaag van u hebben gehoord.

De heer De Croo. — Wat doet u zelf, u schrijft toch ook boekjes, mijnheer Moens?

Het ligt niet in mijn aard om een aanbod van dialoog onder politici af te wijzen en ik wil graag en om het even wanneer een debat voeren over het toekomstproject dat wij de komende generaties kunnen bieden. Het is waarschijnlijk heel normaal dat wij nu enigszins verkrampd reageren tegenover de reële en formidabele problemen inzake pensioenen, sociale zekerheid, veiligheid, milieu en noem maar op. Ik vrees echter dat wij — evenmin als de regering, ik wil daarover niet polemiseren — niet in staat zijn om de jongere generatie hoop te bieden. Ik vrees dat zij ons spel als een schouwspel bekijkt. Wie zelf kinderen heeft of vrienden met kinderen, voelt aan dat de vervreemding van de politiek van de jongeren nog veel groter is dan deze van de normale kiezer of burger.

Ik weet evenmin of wij niet in het avondland verzeild zijn en of wij, om het met de titel van een boek van Mark Eyskens te zeggen, niet in Ambrunesië zijn terecht gekomen en zullen verdwijnen. Wel ben ik ervan overtuigd dat het goed zou zijn als wij erin zouden slagen onze dagelijkse problemen te overstijgen om samen een toekomstproject uit te werken, om op de vooravond van de 21e eeuw aan de jongere generatie een zonsopgang met warmte en licht te kunnen aanbieden. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry. — Monsieur le Président, je tiens tout d'abord à vous remercier d'avoir bien voulu laisser notre collègue Herman De Croo développer son intervention. En effet, personnellement, je ne comprendrais pas que le temps de parole — de l'opposition, notamment — soit limité dans un débat aussi essentiel que celui portant sur le budget. Il y va de l'intérêt même du Parlement.

M. le Président. — Monsieur Hatry, le temps de parole n'a pas été limité. C'est le groupe PVV qui a lui-même fixé celui de M. De Croo à vingt minutes. Quant à votre intervention, elle est évaluée à trente minutes.

M. Hatry. — Cet échange de vues ampute déjà ce temps de trois minutes, monsieur le Président.

M. le Président. — Je vous prie de poursuivre, monsieur Hatry.

M. De Croo. — J'avoue que j'étais ignorant du temps de parole imparti, monsieur Hatry.

M. Hatry. — Mes chers collègues, il convient, en effet, de se souvenir que ce débat est un des plus importants qu'un parlement ait à mener. L'origine des institutions parlementaires repose d'ailleurs, au XIIIe siècle sur le débat budgétaire: *No contribution without representation*. De temps en temps, il est bon de se souvenir que la tâche essentielle du Parlement consiste à surveiller les dépenses et les recettes. Tel est le rôle que nous avons à jouer ici.

Par ailleurs, dans le cadre de la réforme des procédures parlementaires de ce Parlement — que nous avons tous acceptée —, le débat budgétaire est pratiquement le seul — hormis les discussions suscitées par les interpellations — au cours duquel nous avons la possibilité d'intervenir quant à la politique suivie par le

gouvernement ou par l'un ou l'autre ministre. Par conséquent, je répète que ce débat est un des plus importants auquel notre assemblée ait à se livrer. Dès lors, monsieur le Président, dans le droit fil d'une certaine revalorisation de la fonction parlementaire, vous avez bien agi en ne tenant pas compte des indications de groupe qui auraient limité l'intervention de M. De Croo.

Monsieur le Président, chers collègues, lorsqu'un étudiant entre en première candidature en sciences, il apprend tout d'abord la méthode scientifique: traitant des minéraux et des produits chimiques, il est amené, dans l'étude de ces éléments inanimés, à recourir à l'excellente méthode scientifique du *trial and error*. Par contre, quand il sera confronté à des cobayes, il devra, s'agissant alors d'éléments vivants, limiter au maximum les expériences présentant des risques d'erreurs et donc, limiter le plus possible les interventions de ce type.

Contrairement à l'étudiant, le gouvernement n'a pas à traiter de matières inanimées, bien au contraire. Or, il applique de façon répétée la méthode du *trial and error* au budget et donc à des citoyens — des êtres de chair et de sang — confrontés à leurs problèmes tant personnels que familiaux. Cette erreur impardonnable engendre notre principale critique à l'égard de ce budget qui, en l'espace de huit mois, a changé trois ou quatre fois d'allure.

Souvenons-nous des déclarations faites lors de la formation du gouvernement: «L'austérité n'a que trop duré... Le bout du tunnel devrait être rapidement en vue... Un assainissement immédiat est nécessaire afin de créer un espace de liberté pour les besoins nouveaux... Le fameux contrat relatif à la nouvelle citoyenneté doit trouver sa place. Il en va de même pour les besoins véritables qui n'ont pas été satisfaits depuis longtemps: recherche scientifique, investissements dans le domaine public... Par conséquent, il faut assainir rapidement.» Voilà la teneur du discours politique initial du gouvernement.

Deux scénarios étaient envisagés: le 93 «normé» et le 93 «plus». Le gouvernement déclarait à qui voulait l'entendre qu'il fallait choisir le scénario «plus», c'est-à-dire celui qui allait permettre d'obtenir rapidement une réduction du solde net à financer afin, d'une part, d'atteindre plus vite l'objectif fixé par le Traité de Maastricht et, d'autre part, de réserver une certaine place — bien modeste au début, mais réelle — aux nouveaux besoins qu'avait exprimés l'électeur, le 24 novembre.

Le climat était incontestablement propice à cette orientation en faveur du budget 1993 *hard*, qui allait permettre d'atteindre un solde net à financer de 4,9 p.c. dès 1993, de 4,3 p.c. en 1994 et de 3 p.c. — objectif final — en 1996. Le citoyen devait ainsi éviter de trop souffrir par la suite.

Or, que constatons-nous? Au moment où cette décision était communiquée, des ministres du gouvernement ont déclaré à l'envi qu'ils étaient disposés à emprunter cette direction en prenant un certain nombre de mesures. Souvenons-nous notamment de cette fameuse mesure unique, mais mystérieuse à ce stade, de convergence, annoncée par le Premier ministre, appuyé en cela par la Banque nationale. Rappelons-nous aussi la taxe de convergence évoquée, sans autres précisions, par le Vice-Premier ministre Coëme. Il avait également été question d'une taxe unique dont le but était aussi d'aboutir à cette fameuse convergence dans d'autres parrs: à un moment donné, notamment du côté du CVP, le ministre Delcroix n'avait pas hésité à envisager une «désindexation», qui répondait précisément à la nécessité de réaligner le scénario *hard* relativement vite.

Malgré des propos du style «Eux, c'est eux, et nous, c'est nous!», il a suffi que les organisations syndicales expriment leur désaccord quant à ce scénario *hard* pour que, du coup, le gouvernement effectue une double reculade. Il a non seulement pris la décision d'en revenir au scénario *soft* — nous sommes aujourd'hui, confrontés au solde déficitaire de 5,2 p.c. et non à celui de 4,9 p.c. — mais aussi d'introduire la «grande» mesure, l'*ultima ratio*, qui n'était envisagée que dans le cadre du scénario *hard*, dont le but était — je le rappelle — d'atteindre l'objectif de Maastricht dans de meilleures conditions, à savoir la «désindexation» des barèmes fiscaux.

Il n'est pas étonnant, madame le ministre, que, dans de telles circonstances, l'opinion publique soit très rapidement retombée dans la morosité dont elle avait cru pouvoir sortir pendant quel-

ques semaines. En effet, le gouvernement a ainsi choisi de poursuivre dans la voie des décisions catastrophiques qui avaient précisément provoqué cette morosité.

En outre, le bout du tunnel est encore très loin, même si vous avez laissé entendre que l'indexation des barèmes fiscaux pouvait être envisagée après deux ans. En fait, cela n'arrive jamais... Vous savez mieux que quiconque, madame, qu'à l'issue des quatre années, après avoir «désindexé» et prélevé 150 milliards dans la poche du contribuable, vous serez obligée d'incorporer ce prélèvement de façon définitive dans votre budget. Le ministre des Finances s'y est engagé d'ailleurs vis-à-vis de la Commission européenne. Vous aurez ainsi infligé un démenti aux lois en vigueur auxquelles nous pouvions cependant faire confiance.

Ma première constatation est donc la suivante: le gouvernement, loin de supprimer la morosité par ses mesures, l'a accentuée.

Je voudrais vous livrer une seconde constatation. J'irai d'ailleurs un peu plus loin que notre collègue, M. De Croo, dans l'énumération des actes posés par le gouvernement. Je vais d'abord résumer les décisions qu'il a prises du début jusqu'au 3 août 1992.

Les prélèvements, constituant de la fiscalité et de la parafiscalité sociale, s'élèvent à près de 57 milliards pour le budget 1992 et pour les répercussions du budget 1992 sur celui de 1993, lors du contrôle budgétaire de 1992. L'élaboration du budget 1993, en août dernier, fait apparaître en plus 67 milliards résultant des séquences du contrôle budgétaire de 1992 et 48 milliards de taxes fraîches pour 1993. L'ensemble représente, à l'échéance du 3 août 1992, un prélèvement de 170 milliards pour les années 1992 et 1993. C'est ce qui a amené mon groupe parlementaire à parler de «rage taxatoire» et d'«explosion du thermomètre de la fiscalité» dans un pays qui n'avait nullement besoin de tant de zèle!

Vous avez adopté une soixantaine de mesures, comme l'a dit notre collègue M. De Croo. J'en citerai quelques-unes: le passage au taux moyen, dit amélioré, au lieu du taux marginal pour l'épargne-pension et le régime des assurances déductibles, régimes auxquels la déductibilité au taux marginal avait été garantie dans le passé; l'accroissement des accises sur l'essence avec et sans plomb, son introduction sur le fuel lourd, une redevance de contrôle, au 1er janvier prochain, sur le gasoil de chauffage que le gouvernement s'était pourtant engagé à défendre de tout prélèvement. Ces mesures représentent 8 milliards de recettes. Citons surtout la non-indexation des barèmes fiscaux en raison de ses effets: 10 milliards pour la première année, 22 milliards pour la deuxième année et 133 milliards, au total, pour la période 1993-1996. Mais aussi faut-il mentionner un impôt forfaitaire sur les centres de coordination; la non-déductibilité des premiers 5 000 kilomètres pour les travailleurs utilisant des voitures mises à disposition par l'employeur; les mesures contre le passage en société et contre les revenus déjà taxés, qui sont à nouveau rabotés; la diminution de l'immunisation des dividendes: près de 4 milliards.

Je citerai, en outre, les mesures que vous prenez dans le cadre d'une meilleure perception des droits d'enregistrement et dans le cas de transactions immobilières survenant à brève échéance après une première acquisition, mesures par lesquelles vous créez un nouveau marasme dans le secteur immobilier; l'impôt forfaitaire supplémentaire sur l'électricité, à charge donc du consommateur et qui représente 1,5 milliard; une anticipation des recettes sur la taxation des capitaux des assurances-vie: 2 milliards; des perceptions diverses de l'ordre de 2 milliards et quelques recettes complémentaires dans le domaine des recettes non fiscales, sans oublier l'amputation de Maribel — et j'y reviendrai — qui représente 8 milliards de recettes supplémentaires sur les entreprises petites et moyennes, essentiellement industrielles.

Dans le domaine de la sécurité sociale, une série d'initiatives ont été prises comme la taxe sur le chiffre d'affaires de l'industrie pharmaceutique; le pourcent additionnel qui sera prélevé sur les revenus des pensionnés — voilà le retour du cœur! — et qui sera également étendu au double pécule de vacances; la cotisation dite «unique» des sociétés qui devient récurrente.

Tant en ce qui concerne la sécurité sociale des salariés qu'en ce qui concerne les indépendants, vous avez utilisé de nombreuses techniques fiscales pour atteindre ces 170 milliards. Je ne mentionnerai même pas les innombrables «trucs et ficelles» qui ne

sont que des transferts de budget à budget et qui me permettent d'affirmer, d'une part, que vous avez énuméré un certain nombre d'économies dont la valeur peut être contestée et, d'autre part, qu'il s'agit purement et simplement de *window dressing*.

Passe encore si c'était la seule chose à porter au débit du gouvernement. Mais lorsque vous avez constaté, dans le courant de l'été, que votre budget ne passait pas la rampe et que la détérioration nouvelle de la conjoncture intervenait, vous avez fait appel à une opération de passe-passe. Vous avez déclaré qu'il fallait trouver 22 milliards pour couvrir, d'une part, l'augmentation du chômage de 26 000 unités, d'où un coût supplémentaire de 5 milliards, et, d'autre part, la diminution de 17 milliards de recettes liée à la récession. Ces 22 milliards, vous aviez l'intention de les trouver dans les privatisations, sans oublier certains fonds de tiroir de la sécurité sociale. Ce procédé est à mettre, lui aussi, au rayon des farces et attrapes, car ce montant ne correspond à rien de concret.

Trial and error... Malheureusement, avec ce budget, nous sommes à nouveau dans l'erreur parce que nous n'avons pas la moindre certitude — ou alors ce serait un pur hasard — que le résultat qui sera enregistré en 1993 sera conforme à vos prévisions. Cela signifie que le contrôle budgétaire qui se déroulera à partir du mois de février consistera vraisemblablement en l'élaboration d'un nouveau budget, le quatrième pour 1993, depuis le mois d'août dernier, après le scénario 1993 *hard*, le scénario 1993 normé et la révision de septembre.

Pourquoi tant de chipotage ? Parce que dans tous les domaines, vous vous situez à la marge. La précarité est la principale caractéristique commune à vos mesures. Dans votre budget, vous avez singulièrement surestimé la croissance. Il n'y va pas de votre faute, madame le ministre, mais vous avez agi sans pouvoir vous permettre la moindre marge d'erreur, étant donné le nombre d'économies imaginaires, le nombre de prélèvements surestimés quant à leur apport. En conséquence, vous n'êtes en rien outillée pour faire face à une régression du taux de croissance. Or, le chiffre actuel que vous utilisez, soit environ 1,7 p.c., est déjà en totale contradiction avec les prévisions annoncées par la Communauté européenne et par la plupart des établissements financiers pour 1993. En effet, il semble que nous pourrions être extrêmement heureux d'atteindre un taux de croissance de l'ordre de 1 p.c., bon nombre d'établissements financiers l'évaluant à 0,9 p.c. ou plus bas.

Autre limite à votre degré de liberté : la compétitivité. En effet, celle-ci est mise en cause — c'est d'ailleurs une habitude — par les conventions collectives qui vont se négocier. Tout ce que nous avons pu entendre au sujet des revendications, notamment dans le secteur de la construction et dans celui de l'industrie chimique, ne nous pousse nullement à l'optimisme. N'oublions pas non plus les effets de l'indexation sur la compétitivité. Nous ne voulons pas remettre en cause cette garantie sociale, mais nous estimons que dans les périodes de basse conjoncture, elle devrait aller de pair avec des revendications salariales modérées.

En outre, madame le ministre, que faites-vous pour remédier au fait que sur toute une série de marchés étrangers, nos produits seront plus chers ? La peseta a dévalué de 12 p.c., l'escudo de 6 p.c., la livre britannique de 20 p.c. et la lire italienne de 12 à 15 p.c. Le nombre de pays qui déprécient leur monnaie à l'intérieur ou à l'extérieur du système monétaire européen — l'exemple de la Suède et de la Finlande sont tout à fait parlants — rend nos produits moins compétitifs dans un nombre croissant de marchés à l'exportation, sans même parler du nôtre.

J'attends en tout cas avec intérêt l'avis que le Conseil central de l'économie devra émettre avant le 31 mars 1993, en fonction de la situation qu'il aura examinée à ce moment. J'ai le sentiment que cet avis vous donnera tort, tandis qu'il donnera raison à l'opposition lorsqu'elle critique le fait que vous avez pris une marge insuffisante pour faire face à ce problème.

Après la précarité des mesures et la compétitivité, ma troisième réflexion porte sur l'année 1992. On ne conteste plus — mais à tort, à mon avis — cette année sur laquelle se basent vos calculs pour 1993. Je suis absolument persuadé que lorsque nous recevrons les chiffres définitifs de 1992, qui seront à nouveau soumis à votre contrôle budgétaire, nous serons obligés de constater que vous vous êtes fondés sur une base fautive.

Il m'étonnerait très fort que le solde net à financer de 5,7 p.c. que vous avez pris comme base pour 1992 ainsi que le montant du PNB que vous avez utilisé pour réaliser vos projections jusqu'en 1996 soient exacts. Ils seront manifestement moins favorables et vous serez encore amenés à constater que vous avez manqué une nouvelle fois de prudence en prenant une base de départ exagérée.

Pour ce qui concerne les Régions et les Communautés, madame le ministre, souvenons-nous qu'après avoir examiné les finances publiques des entités que constituent l'Etat fédéral, les Régions, les Communautés, et implicitement les communes — comme est implicite dans le gouvernement national le solde de la sécurité sociale — le Conseil supérieur des finances a formulé, à l'unanimité de ses membres, le vœu exprès que le scénario 93 « plus » soit la base de l'action du gouvernement et de toutes ses composantes et non le scénario 93 « normé », que vous avez retenu.

Je dois vous dire, madame le ministre, que je n'ai pas la moindre confiance dans l'action budgétaire ou financière qui devrait être exercée par ce Conseil supérieur des finances à l'égard des entités régionales ou communautaires. Je me demande si quelqu'un voit réellement clair dans la politique budgétaire de certaines institutions comme la Communauté française, la Région bruxelloise, voire la *Vlaamse Gemeenschap*, lesquelles m'intriguent beaucoup quant à leurs pratiques budgétaires.

Souvenons-nous aussi que l'Allemagne fédérale, qui est, à beaucoup de points de vues, un modèle de système fédéral, a dû introduire en 1967 une législation spécifique qui imposait, dans le cadre de la loi sur la stabilité et la croissance de l'économie, des mesures globales instaurant une véritable norme générale de contrôle. A la suite de la décision du *Bundestag* et du *Bundesrat*, cette norme s'impose législativement depuis lors tant à l'Etat fédéral qu'aux *Länder* et aux grandes villes indépendantes, dont toute la politique budgétaire et d'emprunt peut être contrôlée globalement par le gouvernement fédéral.

Notre réforme, qui a commencé en 1970 et a surtout pris son essor en 1980, n'a pas introduit la hiérarchie des normes. D'ici 1996, nous serons dès lors confrontés à de nombreux problèmes et nous devrons, me semble-t-il, à un moment donné, réintroduire cette hiérarchie des normes, ne fût-ce que pour les matières budgétaires et d'emprunt, à l'image de l'Allemagne.

Il est exclu que l'on en arrive, sans problèmes, par une heureuse conjonction de circonstances, avec la tutelle bienveillante du Conseil supérieur des finances, qui n'a aucune autorité réelle en la matière, à ce que les chiffres totalisés des entités indépendantes qui forment la Belgique — il a été dit que la Belgique était un royaume composé de plusieurs républiques — s'additionnent en un ensemble harmonieux au niveau de vos chiffres.

M. De Croo. — N'est-ce pas un royaume composé d'innombrables féodalités ?

M. Hatry. — Oui, je suis entièrement d'accord avec vous. Le système de la fiscalité, que chacun adopte à sa guise à l'heure actuelle, montre que nous revenons, en fiscalité, sinon au XVe siècle, du moins au XVIIIe siècle ou au début du XIXe, avec les octrois, les gabelles, les dîmes et autres taxes contre lesquels les citoyens n'ont généralement en pratique aucun recours juridique. C'est la raison pour laquelle une hiérarchie des normes s'impose. Une proposition de révision de la Constitution que mon groupe a déposée va dans ce sens.

Madame le ministre, je voudrais aussi évoquer un instrument, à propos duquel je ne promets pas monts et merveilles, mais que — avec des chevaux de l'attelage gouvernemental qui tirent à hue et à dia — vous n'utilisez pas au maximum de ses possibilités, à savoir la privatisation. Pour être franc, je ne suis pas partisan d'une privatisation qui serve à réduire le solde net à financer. Malgré les précédents du gouvernement allemand et du gouvernement espagnol, je préférerais de loin que vous utilisiez le produit de cette privatisation pour restreindre l'endettement de l'Etat. Cela dit, comment pouvez-vous concilier les déclarations du Premier ministre qui, après avoir annoncé un montant de 10 milliards pour 1993, a ajouté 15 milliards supplémentaires en septembre — ce qui conduit à environ 70 milliards sur quatre ans — avec l'attitude

de certains des partis au pouvoir qui tiennent obstinément à une participation de moins de 50 p.c. du secteur privé, pour une participation d'au moins 51 p.c. du secteur public?

En effet, aucun investisseur ne voudra acheter de telles participations à un prix élevé, uniquement pour le plaisir de se laisser mener par le bout du nez par des administrateurs nommés par le pouvoir politique.

Citons à cet égard le cas de ce manager du secteur privé que vous avez recruté pour Belgacom et qui est à présent confronté à un conseil d'administration politisé à l'extrême dont on ne peut certainement pas dire qu'il lui veut du bien. Voilà un exemple fâcheux de ce qui se produit lorsque l'Etat veut appliquer les règles de fonctionnement du secteur privé tout en continuant à assumer des nominations exclusivement politiques.

En outre, si l'on considère les estimations du produit des privatisations figurant dans l'étude Petercamp, soit 260 à 300 milliards, il est évident que les 40 ou même les 70 milliards relatifs à la privatisation sont dérisoires. Malheureusement, les lois organiques en vigueur ne permettent même pas ce montant. Ne dites pas non plus, *a priori*, que l'Etat doit en tout cas conserver une participation de 51 p.c. au risque de ne pas valoriser au mieux ses actifs: paradoxalement, limiter la privatisation à 49 p.c. signifie brader les actifs.

Par ailleurs, pourquoi l'Etat doit-il continuer de s'occuper des prêts hypothécaires, des crédits industriels, des dépôts d'épargne, bref pourquoi doit-il jouer le rôle de banque alors que des dizaines d'entreprises financières sont spécialisées dans ce domaine?

Pourquoi l'Etat doit-il continuer à être sidérurgiste, industriel du textile, fabricant de verre ou d'autres produits appartenant à l'industrie classique traditionnelle ancienne? Je souhaiterais que vous m'expliquiez pourquoi l'autorité publique doit intervenir en la matière. A mon sens, l'Etat tirerait plus grand bénéfice des privatisations.

Avant d'aborder d'autres éléments qui termineront mon intervention, je voudrais encore faire une remarque. Le gouvernement fait bon compte des recommandations qui lui ont été adressées par l'OCDE lors des travaux réalisés dans le courant de l'année 1992. Le rapport publié, d'une part, sur le secteur du chômage et celui de l'assurance maladie-invalidité et, d'autre part, sur la fonction publique, n'est pas pris en due considération dans votre budget.

Voyez les données du chômage, madame le ministre. A l'heure actuelle, sur une population de moins de dix millions d'habitants, dont quelque quatre millions de personnes actives, nous comptons un million de chômeurs à des titres divers.

En 1991, sur 1 063 000 personnes touchées par le chômage, 369 000 seulement sont des chômeurs complets indemnisés. Si l'on prend le travail à temps plein comme base de comparaison, 858 000 travailleurs salariés en Belgique, « convertis » en unités à cent pour cent, sont, en droit, des chômeurs. C'est énorme.

En 1982, on dénombrait 457 000 chômeurs complets indemnisés — ce chiffre a chuté de 88 000 unités en 1991 — alors que le nombre de personnes touchées par le chômage s'élevait à 734 000, ce qui conduit à 671 000 unités à temps plein. Ce chiffre total a donc augmenté de 329 000 unités en dix ans. En prenant comme base de comparaison le travail à temps plein, la majoration reste de 187 000 unités de 1982 à 1991, la première de ces deux années étant une année de forte crise.

Alors qu'au plus fort de cette crise, en 1982, l'indemnisation du chômage avait coûté 157 milliards, et 204 milliards en 1985, on peut s'étonner, madame le ministre, que ce chiffre soit passé entre-temps à 232 milliards, soit environ 50 p.c. de plus qu'en 1982.

Les mesures prises par le ministère de l'Emploi et du Travail dans ce domaine ne sont que des touches homéopathiques, n'apportant aucune solution à votre problème budgétaire. Bien loin de là! Je ne critique pas les mesures préconisées par ce ministère pour les jeunes chômeurs mais elles pourraient tout aussi valablement être appliquées aux chômeurs âgés qu'aux chômeurs jeunes, car nous sommes aussi à un record en ce domaine en raison de votre législation. Les mesures prises entraîneront, d'ailleurs, probablement une augmentation plutôt qu'une réduction des dépenses de chômage.

Le volet assurance maladie-invalidité est particulièrement complexe. Madame le ministre, je déplore surtout le manque de consensus entre parties dans ce domaine. Je préférerais de loin des solutions négociées plutôt qu'imposées.

En ce qui concerne la fonction publique, madame le ministre, j'attends avec impatience le projet de votre collègue, le ministre de l'Intérieur, dont le mérite principal devrait être — j'espère pouvoir parler un jour au futur plutôt qu'au conditionnel — d'organiser la mobilité au sein des départements ministériels, entre les différents départements ministériels ainsi qu'entre le gouvernement fédéral et les Régions et Communautés. Cette mobilité fait défaut à l'heure actuelle. Nous devons aujourd'hui entretenir une masse de plus de 900 000 personnes appartenant, à des titres divers, à la Fonction publique. Le gouvernement national n'a certes pas le contrôle de la totalité de ces travailleurs, mais d'une bonne partie d'entre eux. En 1970, nous comptions 670 000 fonctionnaires, soit 40 p.c. de moins qu'à l'heure actuelle. Madame le ministre, le Belge a-t-il le sentiment d'être mieux administré aujourd'hui qu'en 1970? Vous êtes obligée de reconnaître honnêtement que non.

Voilà donc, madame le ministre, les éléments que je tenais à souligner sur un plan général. Ils entachent votre budget de nombreux défauts graves. Jusqu'à nouvel ordre, la correction nécessaire dans les domaines du chômage, de l'assurance maladie-invalidité et de la fonction publique ne pourra malheureusement être apportée suffisamment à temps pour donner au budget 1993 une certaine touche de réalisme.

Si nous considérons, dans ce budget, les mesures précises, autre que les impôts, je constate qu'il fourmille de « farces et attrapes », dont j'ai parlé tout à l'heure. Je ne m'attarderai pas à les énumérer car elles seraient vraisemblablement aussi nombreuses que les nouvelles mesures fiscales évoquées par M. De Croo. Je citerai simplement: les transferts de dettes entre départements ministériels, la suppression de certains crédits correspondant à des départements supprimés, comme « Europe 1992 », des regroupements de dépenses dans une seule institution, des débudétisations, des déménagements de locaux loués vers d'autres appartenant à l'Etat ayant pour conséquence des amputations de loyers, des réductions de crédits de fin d'exercice: tous ces faits font partie de ce que vous appellerez de l'ingénierie fiscale si l'on avait affaire au secteur privé; il s'agit ici d'ingénierie budgétaire, tout autant critiquable parce que sans base économique objective.

Alors que l'emploi devrait être notre principale préoccupation, les mesures anti-incitatives et contribuant à une réduction de l'emploi sont également nombreuses. Ainsi, la réduction de Mariabel, les mesures allant à l'encontre du passage en société, le renforcement de l'ISI, le démantèlement de la charte du contribuable — dont les détails feront l'objet d'un débat lors de l'examen de vos propositions en la matière —, le relèvement des taxes indirectes ainsi que le régime des indépendants sont des mesures négatives.

Ce budget est aussi celui des promesses non tenues. En effet, si certaines dépenses sont prévues en faveur de la nouvelle citoyenneté, vous affectez le revenu garanti des personnes âgées par des prélèvements ainsi que les allocations accordées aux personnes handicapées en imposant des critères plus sévères à leur octroi. La cinquième phase de rattrapage des pensions des indépendants est *uitgesmeerd* sur un certain nombre d'années au lieu d'être réalisée au 1er janvier 1992. Le refinancement de la Communauté française en faveur de l'enseignement est également de la poudre aux yeux. Tout cela n'est qu'une anticipation, remboursable plus tard probablement par de nouveaux impôts. L'Etat central aura pour tâche de récupérer ces montants dans les années à venir.

Votre mesure générale qualifiée de convergence fait l'objet de notre principale critique: il s'agit de la suppression de l'indexation des barèmes fiscaux sur une période de quatre ans — de 1993 à 1996 — portant sur les revenus de 1992 à 1995. Je rappelle que c'est le ministre Grootjans qui avait indexé les barèmes fiscaux par la loi du 1er août 1985. Cette mesure n'a pourtant pas entraîné de recettes régressives pour le Trésor. En effet, lorsque les revenus réels d'un citoyen sont plus élevés, il passe dans la tranche supérieure de revenus, même en cas d'indexation des barèmes fiscaux: dans une société prospère, le citoyen ne voit pas progresser uniquement ses revenus en fonction de l'index. Les gens changent de carrière, de fonction ou d'entreprise, bénéficient de promotions et

leur salaire s'accroît en conséquence. Un citoyen qui vieillit et s'améliore en revenus — il convient de lui garder ce stimulant — paie plus d'impôts au fur et à mesure qu'il progresse dans la hiérarchie des rémunérations, et ce malgré l'indexation des barèmes fiscaux.

Il ne s'agit donc pas, contrairement à ce qu'on laisse entendre, de lutter contre une ingénierie fiscale quelconque à laquelle recourrait le contribuable mais bien de mettre fin à une disposition tout à fait légitime. N'oublions pas que le Belge était le citoyen le plus taxé de la Communauté européenne jusqu'à ce que nous introduisions la réforme fiscale de 1985, complétée par celle de 1989.

Cette mesure de désindexation des barèmes fiscaux, en plus d'être sans fondement d'un point de vue économique, porte une atteinte fondamentale au principe même de la réforme fiscale. A cet égard, je citerai mon collègue de l'ULB, le professeur Peter Praet, qui, dans une interview, indiquait que « la non-indexation des barèmes fiscaux équivaut à augmenter les taux marginaux ». C'est pourtant bien là un des principes de votre réforme fiscale, même si la déclaration gouvernementale soutenait que la non-indexation des barèmes fiscaux ne faisait pas partie des grands axes de la réforme fiscale de 1989. « Dans ce cas », poursuit Peter Praet, « autant dire clairement que l'on revoit la récente réforme fiscale, bien entendu dans un de ses éléments essentiels. » La déclaration gouvernementale est donc démentie, car même implicitement l'indexation des barèmes fiscaux était une des lignes de force de la réforme de l'impôt des personnes physiques que vous démanteliez aujourd'hui.

J'ajouterai que la réforme « Maystadt » de 1989 avait été plus que totalement compensée. En fin de compte, après cette réforme, la Belgique, dans son ensemble, a payé au moins autant d'impôts qu'avant. Le poids de l'impôt des personnes physiques a été transféré vers la fiscalité indirecte et les entreprises, ce qui finalement frappe le citoyen dans les deux cas. Si l'on considère donc que la réforme « Maystadt » est simplement neutre, dès lors, la seule véritable réforme fiscale qui ait jamais eu lieu est celle menée par le ministre Grootjans en 1985. C'est également celle-là que l'on met à mal par la décision de ne pas indexer les barèmes fiscaux.

En résumé, après un hiatus libéral sous la coalition libérale-sociale-chrétienne, de 1981 à 1988, le gouvernement s'inscrit dans la lignée des gouvernements travaillistes précédents. Il mène une campagne d'intoxication en minimisant les faits auprès du public. Heureusement, celui-ci est bien plus intelligent que ne le laisse croire votre propagande. Il se tournera à nouveau vers les libéraux pour reprendre les réformes là où nous les avons laissées. Parmi nos engagements figure d'ailleurs celui de revenir à l'indexation des barèmes fiscaux lors de notre retour au pouvoir. Cette réforme essentielle protégera le citoyen contre l'impôt qui ne dit pas son nom à savoir l'inflation, et qui frappe insidieusement les salaires. Votre système est inadmissible et scandaleux.

Je le répète, cette mesure représente un total de 130 milliards de prélèvements fiscaux additionnels, soit un peu plus de 10 milliards en 1993, 22 milliards en 1994, 39 milliards en 1995 et 58 milliards en 1996.

Cette année-là, vous aurez peut-être atteint — mais ce n'est pas sûr — la gageure des 3 p.c. de solde net à financer mais vous aurez également relevé un autre défi : celui de dépasser la Suède en matière de prélèvements fiscaux. Or, les 3 p.c. de solde net à financer, qui subsisteront, nous assureront le titre de champion toutes catégories des dépenses assurées par les pouvoirs publics parmi les 24 pays de l'OCDE !

Telle est notre opinion à l'égard de ce budget, c'est dire, madame le ministre, le peu de bienveillance que vous pouvez attendre du groupe libéral. Nous estimons qu'il est la négation même des objectifs que nous aurions voulu poursuivre dans une autre coalition. Je le répète, nous nous engageons devant le citoyen à démanteler votre politique en la matière dès notre retour au pouvoir.

Ce budget est celui du désespoir. Pas plus qu'à l'issue de la précédente législature, il ne permet au citoyen d'apercevoir le bout du tunnel. Par ailleurs, le même citoyen ignore à quoi serviront les sacrifices additionnels que vous lui imposez.

Madame le ministre, paradoxalement, je ne souhaite pas la chute immédiate du gouvernement. En effet, à la lumière d'un budget aussi déficient, aussi mal ficelé, aussi peu clair et aussi confiscatoire mais peu interventionniste à l'égard des dépenses — chômage, fonction publique, assurance maladie-invalidité, pouvoirs décentralisés —, la disparition du gouvernement induirait certainement la Communauté internationale à constater que « le roi est nu », comme dans le conte d'Andersen et à tirer les conclusions d'une telle carence. Hormis la liaison au Deutsche Mark et la politique monétaire qui en découle, vous avez malheureusement montré au monde politique et financier international que le seul caractère de votre politique budgétaire consiste à rester immobile en matière de dépenses et à majorer les impôts, en d'autres termes à maintenir la continuité dans la catastrophe.

Pour ces raisons, je souhaite, dès lors, que vous puissiez mener à bonne fin le budget 1993 que vous défendez. Fin 1993 ou début 1994, j'aimerais, en effet, vous entendre dire que les critiques que je formule aujourd'hui à l'égard de certaines mesures se sont révélées fondées. J'éprouve, en effet, le sentiment que vous naviguez actuellement dans l'inconnu et que, pour reprendre une expression familière, vous conduisez à nouveau un train fou, lancé dans le brouillard et dont, vous-même, ne connaissez pas la destination. Ce fait est très regrettable, tant pour le pays que pour le bien-être de ses citoyens. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. De Croo.

M. De Croo. — Monsieur le Président, j'attire l'attention du Sénat sur le fait que les documents qui devaient nous être transmis pour la poursuite de nos discussions ne sont pas au complet. En effet, les documents 530/5, 530/10, 530/15 et 530/16 sont manquants.

Si nous devons discuter du contenu de ces documents jeudi prochain, le délai minimum de quarante-huit heures ne sera pas respecté. J'aimerais, dès lors, connaître les dispositions qui ont été prises pour la distribution de ces rapports.

M. le Président. — Monsieur De Croo, soyez rassuré. La discussion portera sur les points traités dans les documents qui ont été distribués à temps. M. le Président Swaelen vous l'a d'ailleurs indiqué ce matin lorsque vous l'avez interrogé. Par ailleurs, des documents vous seront remis en début d'après-midi.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, je vous propose de joindre cet après-midi l'interpellation de M. Scharff à la discussion des projets de loi relatifs au budget des Voies et Moyens et au budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1993.

Dames en heren, ik stel voor de interpellatie van de heer Scharff deze namiddag toe te voegen aan de beraadslaging over de ontwerpen van wet betreffende de Rijksmiddelenbegroting en de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993.

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition ?

Is de Senaat het hiermee eens ? (*Instemming.*)

Nous poursuivrons cette discussion cet après-midi à 14 heures.

Wij zetten deze bespreking voort vanmiddag om 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 12 h 20 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 12 h 20 m.*)